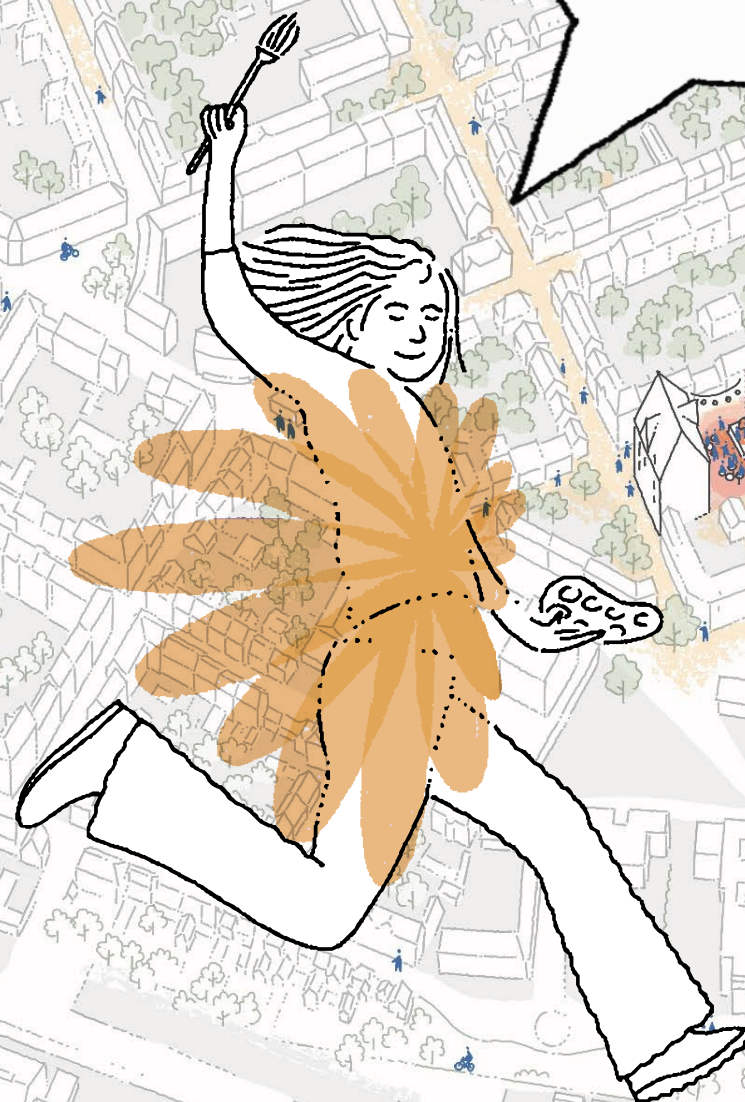

Urban Minded Esbjerg

Strategiske tiltag i Esbjergs bymidte
baseret på teenagepigers perspektiver!

BYEN, VI
DRØMMER OM!

Henning
Larsen

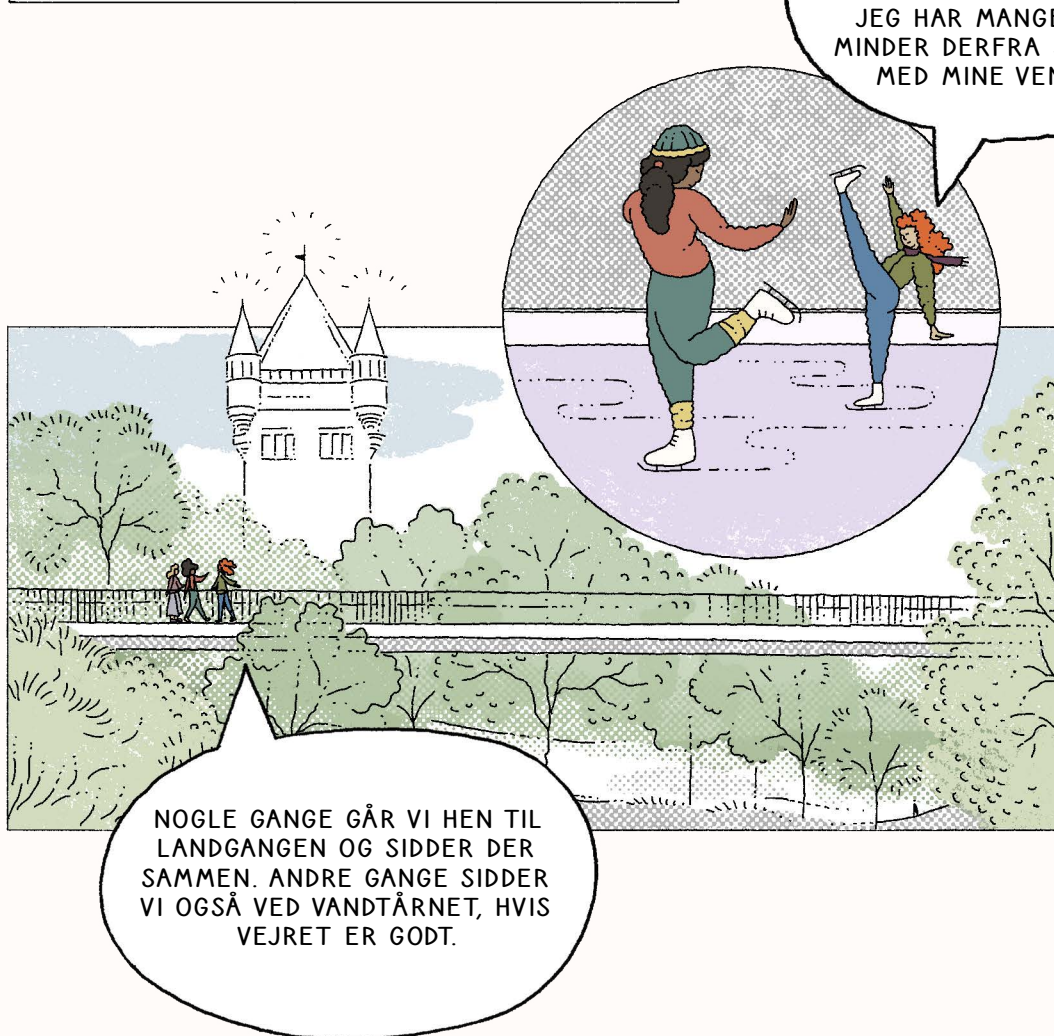
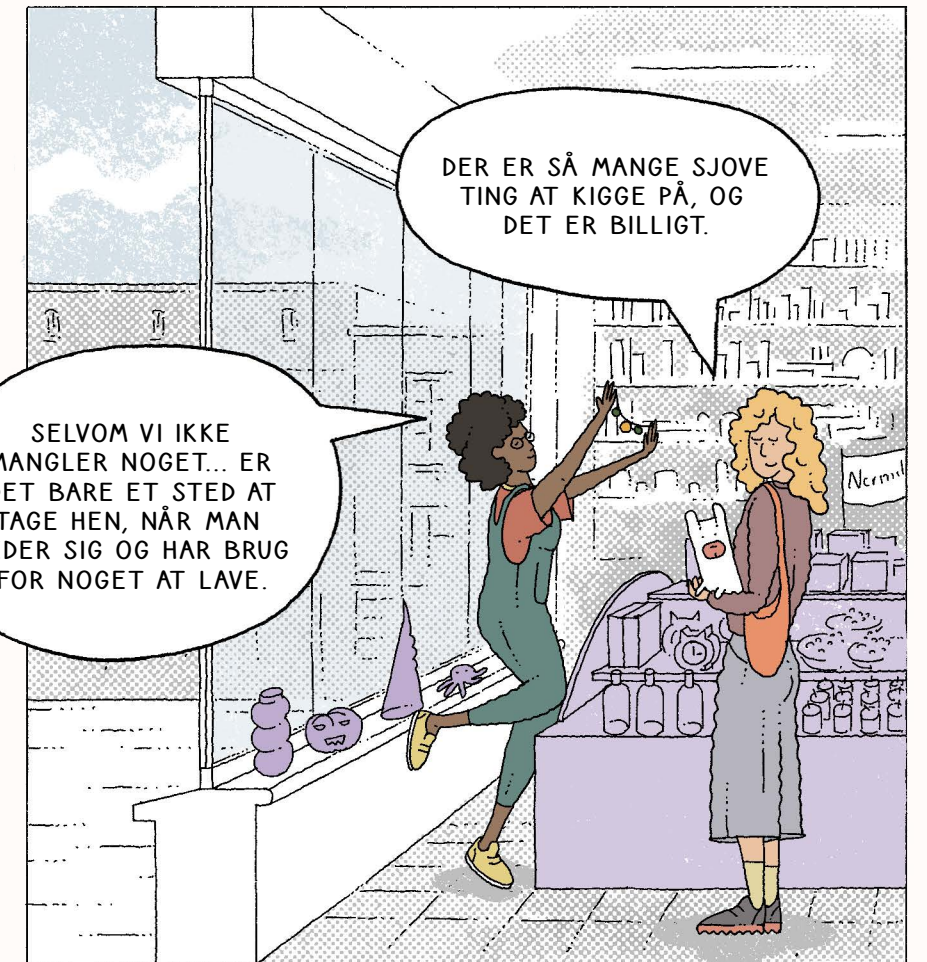
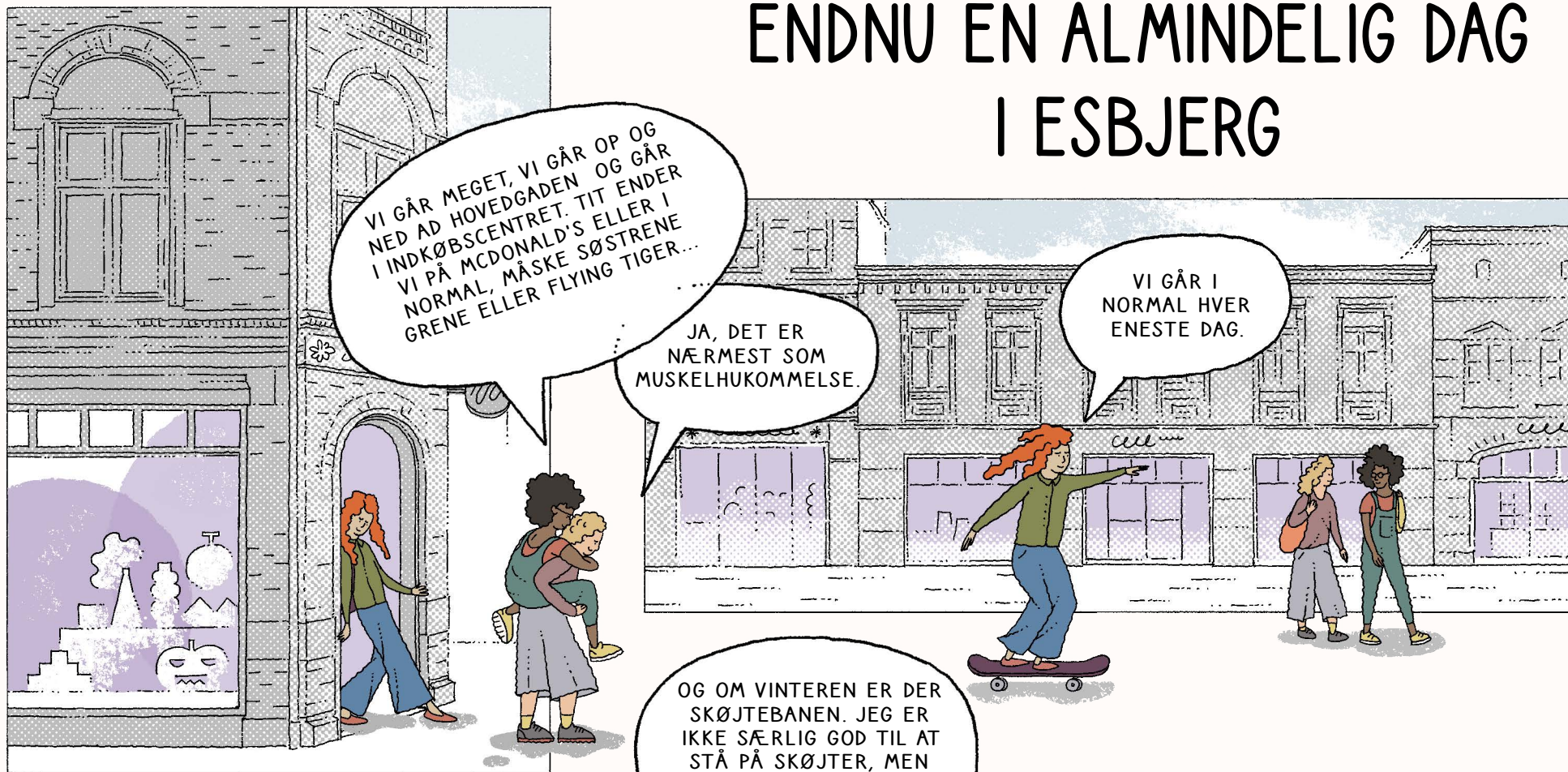
RAMBØLL

RAMBØLL
FONDEN

Esbjerg
Kommune

CS

ENDNU EN ALMINDELIG DAG I ESBJERG

MEN...

MEN ÆRLIGT TALT ER DER IKKE MEGET ANDET AT LAVE HER. DET ER DERFOR, VI GÅR GENNEM CENTERET OG NED AD GÅGADEN, FORDI DER ER MERE LIV DÉR END ANDRE STEDER.

GENERELT ER BYEN RET TOM OG KEDELIG, GRÅ OG TRIST...

DER ER IKKE MEGET ANDET END SHOPPING. NOGLE GANGE MØDES VI SLET IKKE EFTER SKOLE, FORDI INGEN HAR LYST TIL AT BRUGE PENGE.

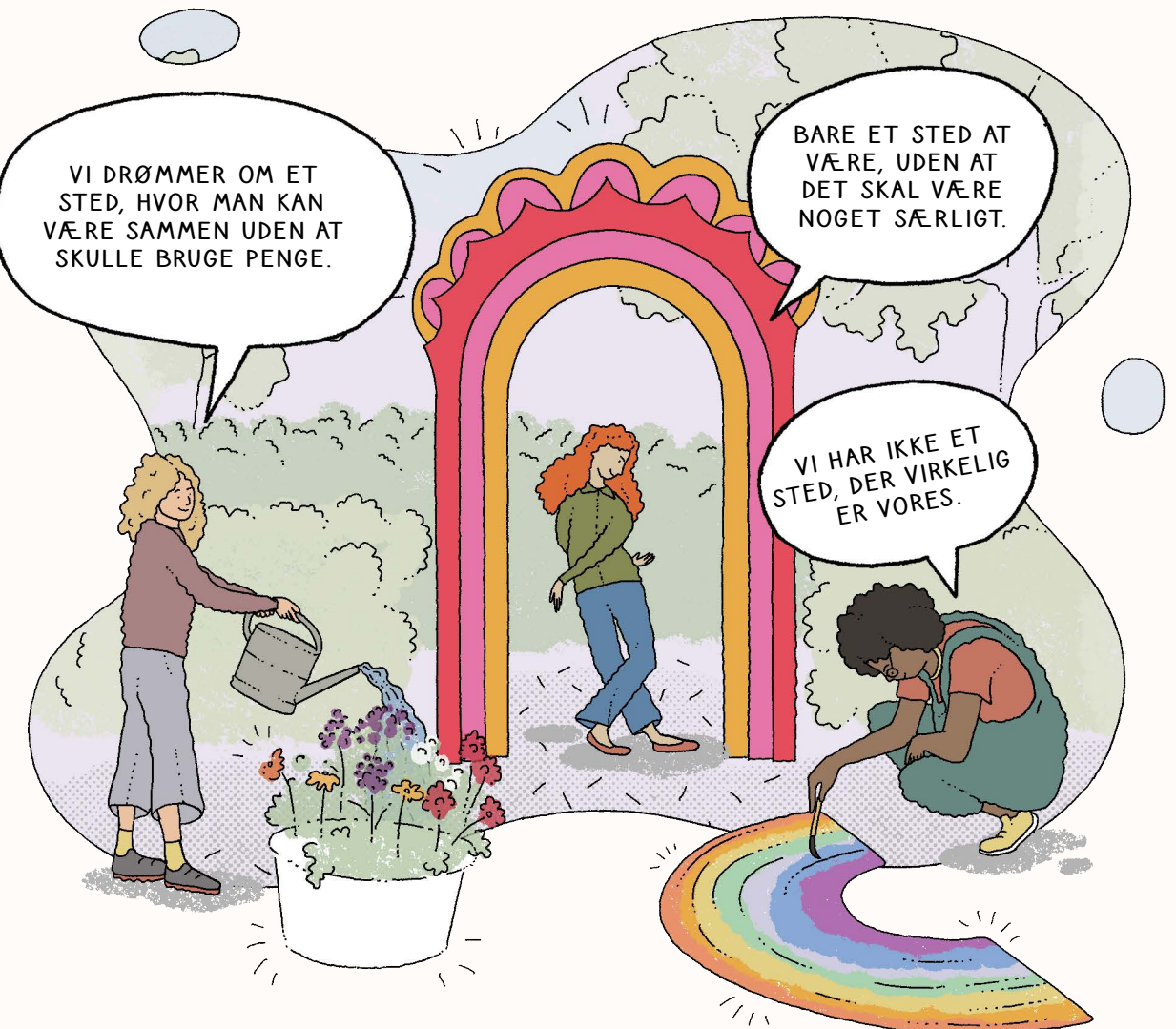
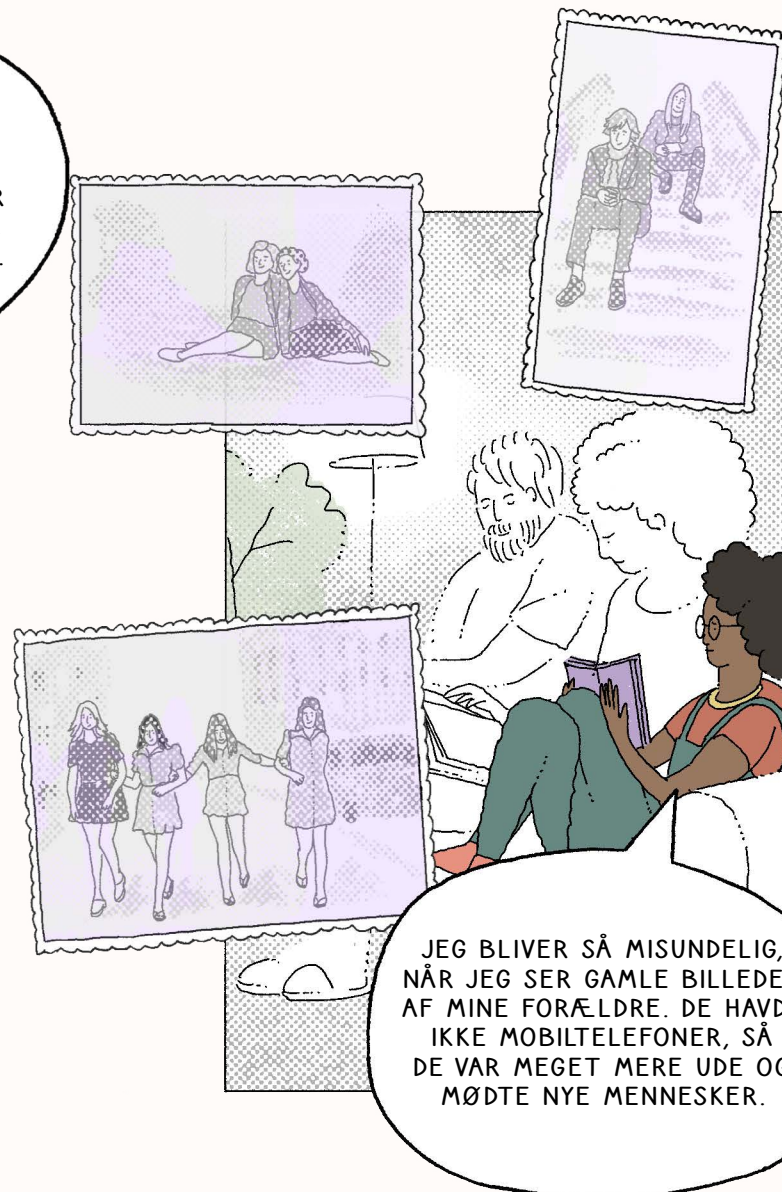
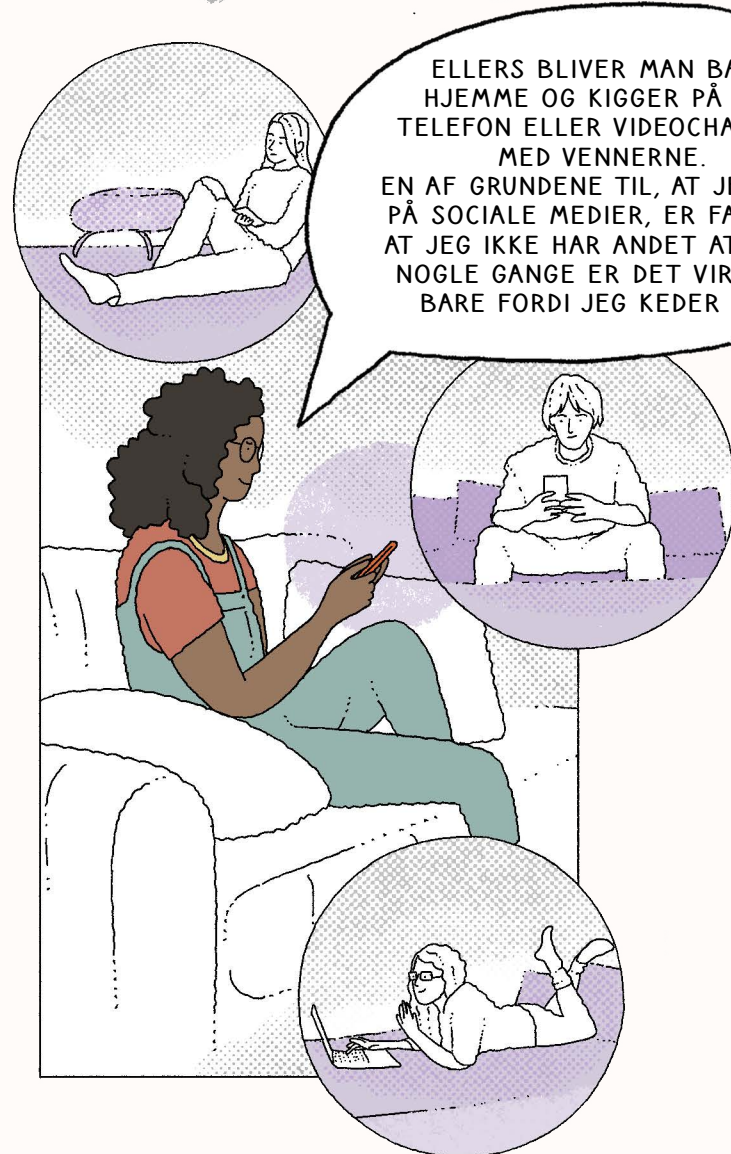
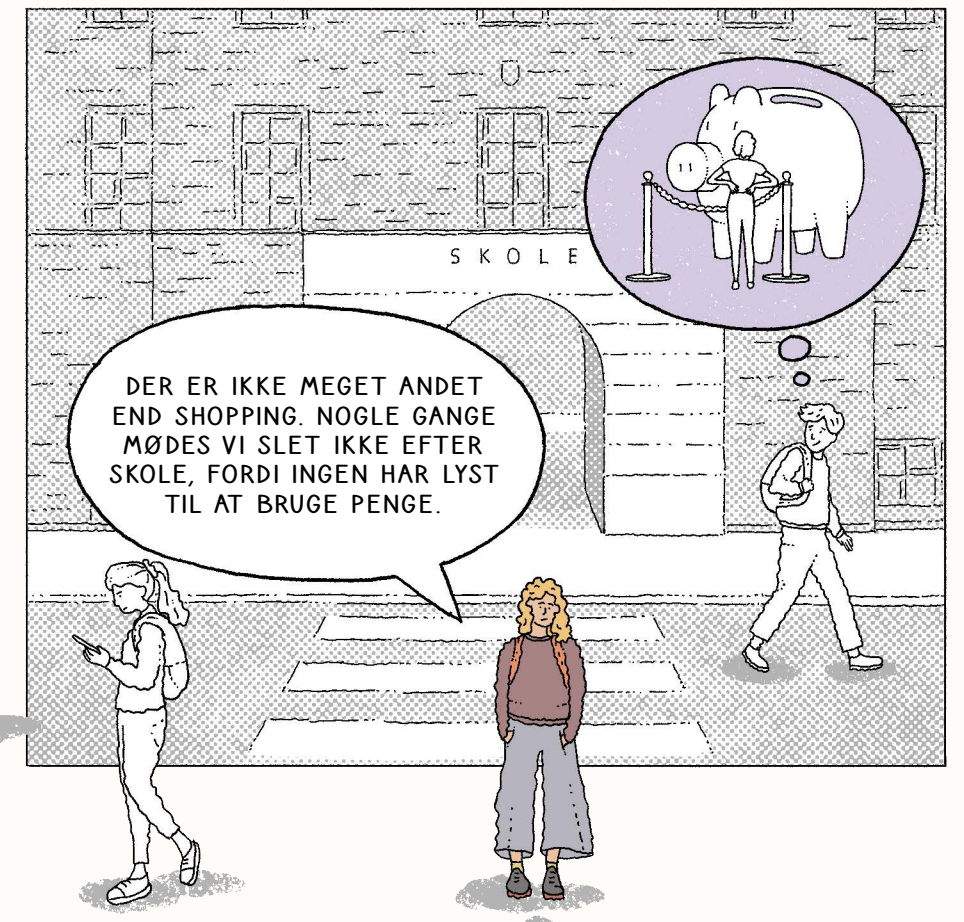
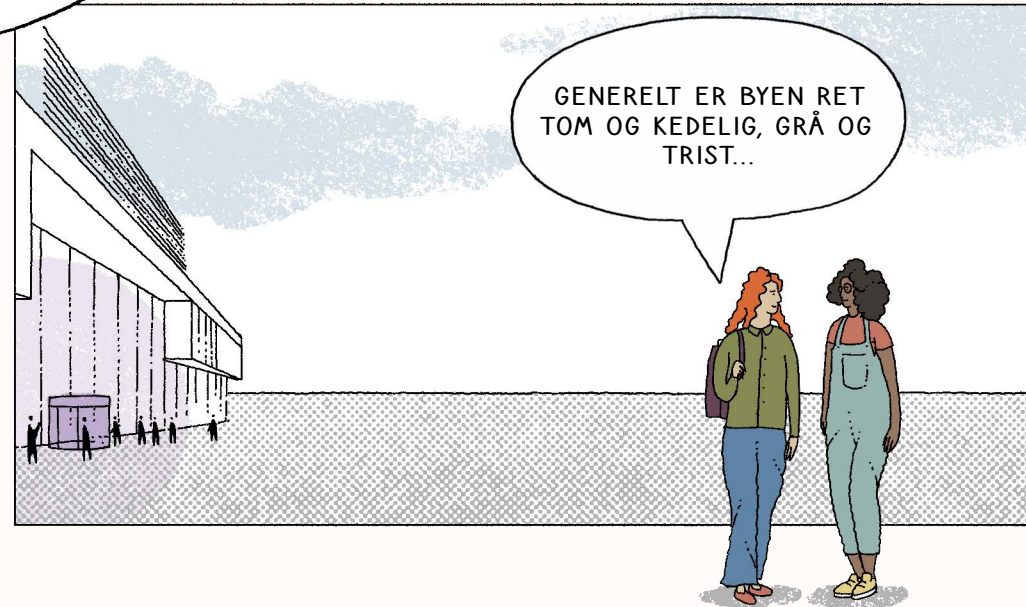
ELLERS BLIVER MAN BARE HJEMME OG KIGGER PÅ SIN TELEFON ELLER VIDEOCHATTER MED VENNERNE. EN AF GRUNDENE TIL, AT JEG GÅR PÅ SOCIALE MEDIER, ER FAKTISK, AT JEG IKKE HAR ANDET AT LAVE. NOGLE GANGE ER DET VIRKELIG BARE FORDI JEG KEDER MIG.

VI DRØMMER OM ET STED, HVOR MAN KAN VÆRE SAMMEN UDEN AT SKULLE BRUGE PENGE.

BARE ET STED AT VÆRE, UDEN AT DET SKAL VÆRE NOGET SÆRLIGT.

VI HAR IKKE ET STED, DER VIRKELIG ER VORES.

JEG BLIVER SÅ MISUNDELIG, NÅR JEG SER GAMLE BILLEDER AF MINE FORÆLDRE. DE HAVDE IKKE MOBILTELEFONER, SÅ DE VAR MEGET MERE UDE OG MØDTE NYE MENNESKER.

DRØM STORT!

... ET STED, HVOR DU BARE KAN
SLAPPE AF OG HÆNGE UD – UDEN AT
SKULLE KØBE NOGET!

... ET STED, HVOR DU KAN
SPILLE MUSIK OG GIVE SLIP.

... FLERE BEGIVENHEDER
OG MARKEDER –
MUSIKKONCERTER,
FANTASYFESTIVALER,
MADMARKEDER,
LOPPEMARKEDER-MARKEDER!

... FLERE GRØNNE OMRÅDER
OG MASSER AF BLOMSTER!

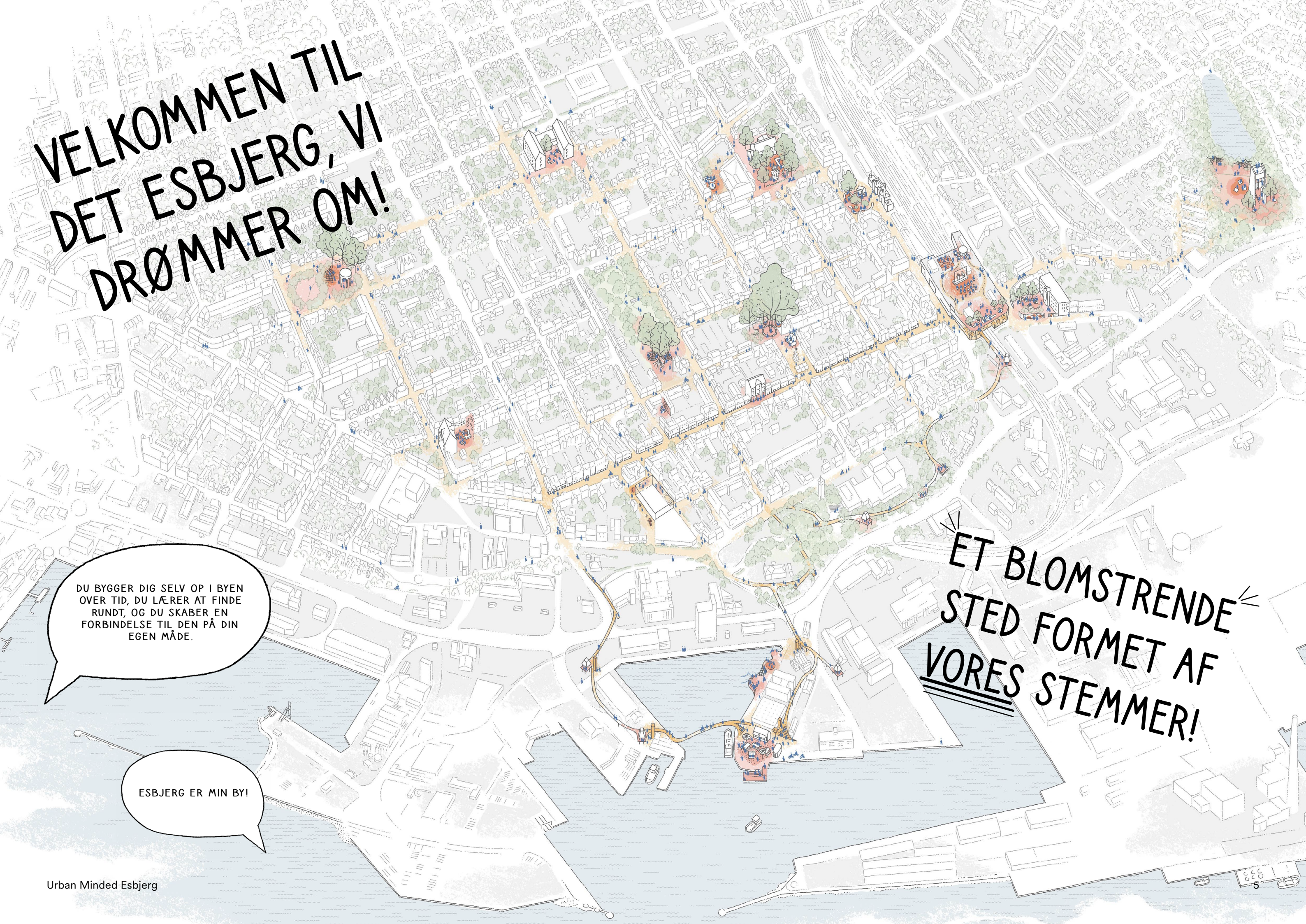
... FORSKELLIGE FARVER OG
SPÆNDENDE FORMER.

... NOGET, DER FØLES
ANDERLEDES OG HAR MASSER
AF PERSONLIGHED.

... ET STED, HVOR DU KAN TAGE
HEN EFTER SKOLE MED DINE
VENNER.

... INGEN FORVENTNINGER,
INGEN STRESS!

... ET STED, HVOR DU BARE KAN
VÆRE DIG SELV – UDEN AT VÆRE
BANGE FOR AT BLIVE DØMT!

VELKOMMEN TIL
DET ESBJERG, VI
DRØMMER OM!

DU BYGGER DIG SELV OP I BYEN
OVER TID, DU LÆRER AT FINDE
RUNDT, OG DU SKABER EN
FORBINDELSE TIL DEN PÅ DIN
EGEN MÅDE.

ESBJERG ER MIN BY!

ET BLOMSTRENDE
STED FORMET AF
VORES STEMME!

Hvorfor betyder det noget?

Vores byer er simpelthen ikke blevet designet med teenagepiger i tankerne. På trods af fremskridt inden for ligestilling mellem kønnene afspejler det offentlige rum stadig en bymæssig arv, der overser behovene hos kvinder, piger og mange andre grupper.

Aktive byrum bliver oftest domineret af drenge og mænd. For mange piger og drenge, som ikke føler sig tiltrukket af de eksisterende aktive rum, er alternativerne primært butikker, kommercielle steder eller passive siddepladser. Dette er i høj grad tilfældet i Esbjerg.

Resultatet er tydeligt: For disse grupper betyder det at deltage i det offentlige rum enten, at man skal bruge penge eller nøjes med at kigge på fra sidelinjen. Ingen af delene styrker de unge piger i byen.

Vi ved godt, at ét projekt ikke kan løse alle disse udfordringer. Men vores samarbejdsproces (hvor piger, designere og kommunen er samlet i et fælles projekt) viser, at byen er et sted, der kan omfavne forandring, og at bylivet kan formes af mange forskellige aktører i fællesskab.

HVOR SKAL VI STARTE?

Vi anerkender, at repræsentation er vigtig, og at forskellige grupper og individer oplever rum på vidt forskellige måder. Dette giver os mulighed for at tænke kritisk over, hvem der er til stede i vores byer, og hvordan de indtager rummet. Når individer ikke ser sig selv afspejlet i det offentlige rum, internaliserer de budskabet om, at disse steder ikke er for dem, og det gør det sværere for dem at føle sig trygge, tilpas og frie til at være sig selv. Derfor starter vi med at tage os tid til at lytte.

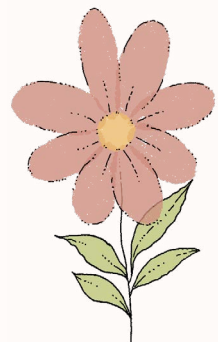

HVAD ER ALTERNATIVET?

Hvis vi ikke tænker og handler anderledes, vil vi sandsynligvis fortsætte med at gøre det samme. Og det betyder, at vi designer byrum, som fastholder gamle fortællinger og normer. Vi risikerer at designe aktiviteter og rum, der allerede er kodet gennem et kønnet perspektiv, og genskabe de samme eksklusioner, adfærdsmønstre og stereotyper, blot med nye materialer og frisk maling.

HVORDAN SER FORANDRING UD?

Før noget bliver bygget, er forandringen allerede en del af processen; i hvem der er med, i hvordan vi stiller spørgsmål og definerer vores designudfordring. Efter at have indsamlet førstehåndsviden og erfaringer fra piger i Esbjerg kan vi pege på de steder, hvor det giver mening at gribe ind, og begynde at så frøene til forandring!

At dyrke den by, de fortjener...

ET MANIFEST!

For at forstå den by, de fortjener, har vi mødt over 50 piger i Esbjerg, talt med dem og tilbragt tid sammen med dem. Gennem interviews og workshops har vi indsamlet deres oplevelser og perspektiver, fortalt med deres egne ord. (Du kan læse mere om vores proces på side 8 i dette dokument.)

Denne vision, om hvad der er muligt, er formet af deres stemmer og vores ekspertise og skabt og skrevet i fællesskab. Det handler ikke om at give pigerne en stemme, for det har de allerede. Det handler om at skabe en by, der lytter til dem, anerkender dem og giver dem plads, som de er.

**Bemærk, at teksten følger formuleringerne »de« og »vi«. Hensigten her er ikke at aflede opmærksomheden fra deres kreativitet og bidrag, men ærligt og præcist at afspejle dynamikken i den deltagende proces. Derudover giver dette sprogvvalg os mulighed for at understrege det ansvar, der ligger hos os (os, de voksne, planlæggere, designere, beslutningstagere) for at lytte, anerkende, give plads og ganske enkelt gøre tingene på en anden måde.*

DE TALER — og vi lytter med

Pigerne fortæller os om deres forhold til byen — deres by. De er lokale eksperter, da de er vokset op her, har skabt minder her og fået deres første smag af selvstændighed her. Byen fortælles og genfortælles fra deres perspektiv. De lærer os så meget, som vi ellers aldrig ville have vidst!!

DE BEVÆGER SIG — og vi følger efter

Piger bevæger sig gennem byen hver dag. De går, vandrer, cirkler gennem gaderne, og ikke kun for at komme et sted hen, men for at være sammen, for at udforske, for at observere og for at føle sig som en del af noget. Vi skylder dem en by, hvor det er føles trygt, sjovt, stimulerende og frit at bevæge sig rundt. En by, hvor de kan gå, løbe og danse uden frygt eller fordømmelse..

DE SKAL VÆRE — og vi ved, at det er vigtigt

Piger har brug for steder, hvor de kan være sammen, alene, fyldt med energi, dovne, stressfri, kreative og meget mere. De har brug for at føle sig accepterede. Piger fortjener steder, hvor de ikke behøver at forklare sig selv. Steder, hvor der ikke forventes noget af dem, hverken perfektion eller høflighed, hverken livlighed, idealisme eller modenhed. Steder, der ikke kræver, at de præsterer eller køber noget. Steder uden pres, hvor de bare kan være. Steder, hvor de kan sidde, tale, hvile, græde, le; steder, hvor de kan være sammen eller alene, og steder, hvor de føler, at de hører til.

DE VIL VÆRE AKTIVE OG LEGE — og vi skaber til det

Leg er ikke barnligt. Det er kreativt, udtryksfuldt, befriende og endda helende. Piger vil opfinde, fantasere, spille musik, optræde, danse, være fjollede og lave narrestreger. Byen kan være stedet for det. Leg i byen kan gøres offentligt, synligt, alderssvarende, engagerende og sjovt.

DE ER KLAR TIL AT DELTAGE — og vi åbner processen

Piger er ikke bare brugere af byen; de er en del af dens liv. Deres livserfaringer kan omdirigere vores opmærksomhed og hjælpe os med at forstå, hvor og hvad vores byer mangler. Fordi det er deres fremtid i byerne, der skal udformes, er det vores ansvar at designe, og vores fælles (!) ansvar at skabe den i fællesskab.

Vores proces

HVORFOR INVOLVERING?

Vi kan lære utroligt meget gennem samskabelse og aktiv lytning. Vi kan udfordre vores egne fordomme, skabe social forandring og gøre en reel forskel i vores byer.

HVEM SKAL INVOLVERES?

I processen har vi arbejdet med lokale teenagepiger i alderen 13-15 år. De fleste går i skole i eller omkring bymidten og bruger den ofte i deres hverdag. I løbet af projektet mødte vi over 50 piger.

HVORDAN INVOLVER MAN?

Gennem et tæt samarbejde mellem Esbjerg Kommune og et tværfagligt designteam strakte vores proces sig over en periode på syv måneder og bestod af flere mødepunkter med lokale piger undervejs. Disse aktiviteter var centrale for at opbygge relationer og tillid og gav os værdifuld indsigt til vores designforslag og til udarbejdelsen af dette dokument.

HVORFOR NU?

Processen har givet os mange nuancerede erfaringer, Inspirerende idéer, kreative anbefalinger og tankevækkende indsigter i selv små, men meningsfulde tiltag, der kan gøre byen mere attraktiv og spændende for piger. Disse indsigter understøtter Esbjerg Kommunes strategiske arbejde med byfornyelse og byliv, herunder ambitionen om at skabe en grønner, mere levende og inkluderende bymidte.

Projektet bidrager direkte til kommunens mål om at styrke unges deltagelse i byudviklingen og sikre, at det offentlige rum i højere grad afspejler forskellige brugergruppers behov og ønsker.

Et nærmere blik på Esbjerg

En by planlagt fra bunden

Esbjerg er en relativt ung by i det danske landskab og blev grundlagt i 1868 som Danmarks vestligste dybhavn. Byen blev i det væsentlige planlagt fra bunden for at fungere som et vigtigt eksportcentrum for fisk, landbrugsprodukter og senere olieudvinding i Nordsøen. I modsætning til mange danske byer, der har udviklet sig organisk gennem århundreder, afspejler Esbjergs gadenet og systematiske havneudvidelse bevidste byplanlægningsprincipper fra det 19. Århundrede. Den aktive industrihavn er stadig afgørende for byen og den omkringliggende region, men driften har samtidig begrænset offentlig adgang til havnefronten. Det betyder, at Esbjerg i praksis er adskilt fra det vand, der definerer dens identitet. Dette har resulteret i det paradoksale, at en havneby samtidig er forbundet med og ekstremt adskilt fra havet.

Håndtering af planlægningsudfordringer

På trods af minimal befolkningstilvækst siden 70'erne har Esbjergs planlægningsarv bidraget til byspredning. Dette har fået de kommunale myndigheder til at vedtage lovgivning, der stopper yderligere udvidelse til fordel for omdannelse og fortætning af byens centrum. De nuværende byfornyelsesinitiativer, herunder igangværende udviklingsstrategier, er et bevidst forsøg på at håndtere disse nedarvede planlægningsudfordringer ved at skabe en mere kompakt og tilgængelig bykerne forbundet til vandet, der bedre imødekommer nutidens behov og samtidig respekterer byens industrielle arv.

At styrke bylivet i bymidten

Dette projekt er en del af de igangværende byfornyelsestiltag og bidrager til ambitionen om at styrke bylivet i centrum. Det understøtter også kommunens strategiske mål om at skabe et grønnere, mere levende og inkluderende bymidte, hvor flere borgere – især unge og familier – føler sig hjemme, ønsker at blive og betragter byen som et attraktivt sted at bo. Projektets indsigter og anbefalinger kan således tjene som konkret input til både den fysiske planlægning og de specifikke initiativer, der vil gøre Esbjergs bymidte mere attraktiv og bæredygtig på lang sigt.

EN HAVNEBY, DER BÅDE ER FORBUNDET
MED OG ADSKILT FRA HAVET

DE NUVÆRENDE BYFORNYELSESTILTAG
ER ET FORSØG PÅ AT LØSE GAMLE
PLANLÆGNINGSUDFORDRINGER

! AT SKABE EN MERE KOMPAKT
OG TILGÆNGELIG BYMIDTE
FORBUNDET MED HAVET, DER ER
GRØNNERE, MERE LEVENDE OG
INKLUDERENDE |

Indsigter fra pigerne

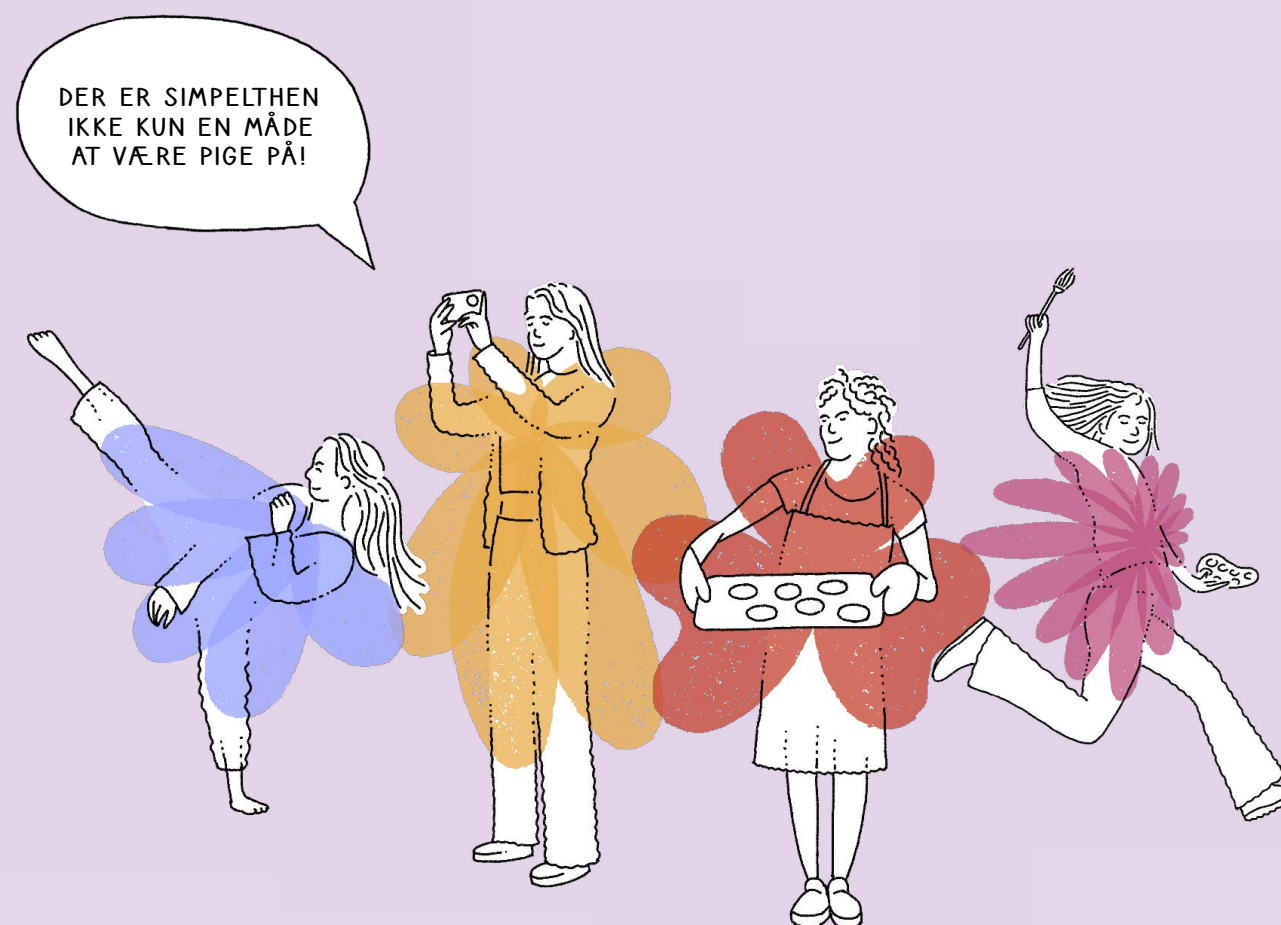
På de følgende sider deler vi, hvad vi har lært gennem vores møder med pigerne. Fortalt gennem syv tilbagevendende temaer, fællestræk og meningsfulde refleksioner kan disse erfaringer hjælpe os med at forstå Esbjerg fra et helt nyt perspektiv.

- FORSKELLIGE OG ENS
- BLANDEDE FØLELSER FOR SIN BY
- DE SAMME RUTER IGEN OG IGEN
- BYMIDTEN FORBINDES PRIMÆRT MED SHOPPING
- AT FØLE SIG GODT TILPAS I DET OFFENTLIGE RUM
- UD OVER DET SÆDVANLIGE
- FÅ MÅDER AT VÆRE SOCIAL PÅ

FORSKELLIGE OG ENS

De kvalitative metoder, vi har brugt i processen, har gjort det muligt at identificere gentagne temaer og mønstre i brugen af byen, samtidig med at der blev plads til nuancer og mangfoldighed i de levede erfaringer.

Vi har mødt og talt med mange piger; piger med forskellig baggrund og familiestruktur, med forskellige interesser, hobbyer, æstetiske præferencer, kommunikationsstile og meget mere. Fra taekwondo og fodbold til musik, badning, maleri, makeup, genbrug, læsning, svømning, Dungeons & Dragons og at spille i et rockband. På trods af disse forskelle har vi kunnet se mange fællestræk: fælles følelser og vaner eller tilbagevendende temaer i deres forhold til Esbjerg.

BLANDEDE FØLELSER FOR SIN BY

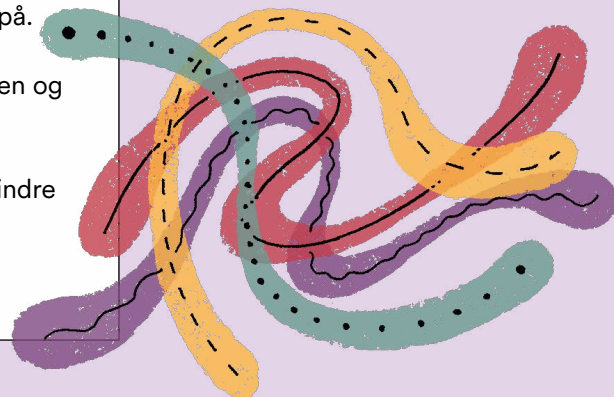
At kende et sted godt betyder at kende dets styrker og svagheder. Pigerne kan godt lide deres by, og de kender den, men samtidig synes de, at den er kedelig, grå og mangler liv.

- For det meste opfattes bymidten som sikkert, men generelt mangler der overdækkede udendørsarealer, hvor man kan sidde og slappe af. Det er interessant, fordi der faktisk er siddepladser på Kongensgade, men pigerne føler sig for synlige der, og derfor virker de ikke tiltrækkende.
- De ønsker en storbyfornemmelse med flere aktiviteter og flere mennesker (og mange mener, at flere butikker kunne skabe det). Samtidig bevæger de sig dog sjældent langt væk fra gågaden og butiksgaden. Det meste af deres tid i centrum foregår netop på Kongensgade, mellem Broen shoppingcenter og Føtex.

DE SAMME RUTER IGEN OG IGEN

Selvom de piger, vi talte med, var forskellige på mange måder, var deres ruter gennem byen næsten identiske. De fulgte de samme velkendte stier, især ned ad gågaden. Deres bevægelser er ikke altid målrettede. Ofte vandrer de som om det var muskelhukommelse mellem butikkerne for at få tiden til at gå og blive stimuleret. Deres bevægelsesmønstre er vanemæssige og rytmiske, styret af rutinemæssige overvejelser om pris og stemning. Er det billigt? Er det et stressfrit miljø? Kan vi blive der i lang tid? Kan vi finde noget nyt på et velkendt sted?

- Der er to vigtige mødesteder, hvor de aftaler at mødes med venner: enten i Broen eller på torvet.
- Fordi mange følger de samme ruter og har de samme overvejelser, bliver disse steder der, hvor unge støder akavet ind i hinanden – eller nogle gange bevidst undgår personer, de kender, men ikke er tætte med.
- Normal og McDonald's er faste stop – enten ugentligt eller dagligt, nogle gange mere end én gang om dagen, afhængigt af hvilken skole de går på.
- De besøger ofte de samme butikker i Broen shoppingcenter og på gåden og undgår sidegaderne, fordi de for dem virker kedelige og uden liv.
- Går man vestpå ad Kongensgade, ender turen typisk ved Føtex, medmindre de har en særlig grund til at fortsætte, som fx aktiviteter i Kulturskolen, Taekwondo-klubben eller genbrugsshoppping i Reshoppit.

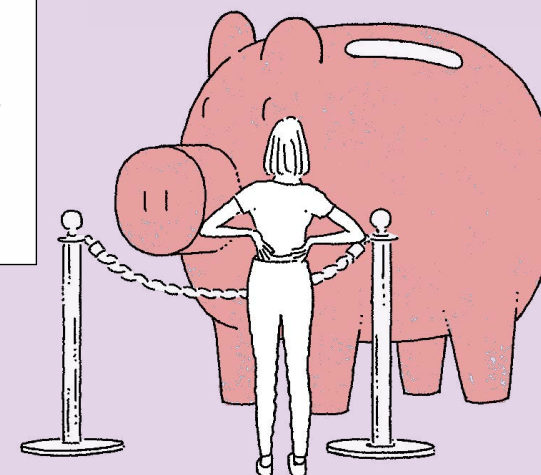
BYMIDTEN FORBINDES PRIMÆRT MED SHOPPING

På almindelige hverdage og i weekender, hvor der ikke afholdes særlige arrangementer, handler bylivet i Esbjergs bymidte sig næsten udelukkende om handel og kommercielle aktiviteter. Der er kun få grunde til at blive hængende længere end nødvendigt. Da vi bad pigerne om at reflektere over bymidten, var det ofte svært for dem at tænke på byrum eller forestille sig noget ud over butikker og restauranter – hvoraf størstedelen i øvrigt er store kæder. Ironisk nok kæmper Esbjerg, ud over denne monofunktionalitet, med et stort antal tomme butikslokaler i og omkring bymidten.

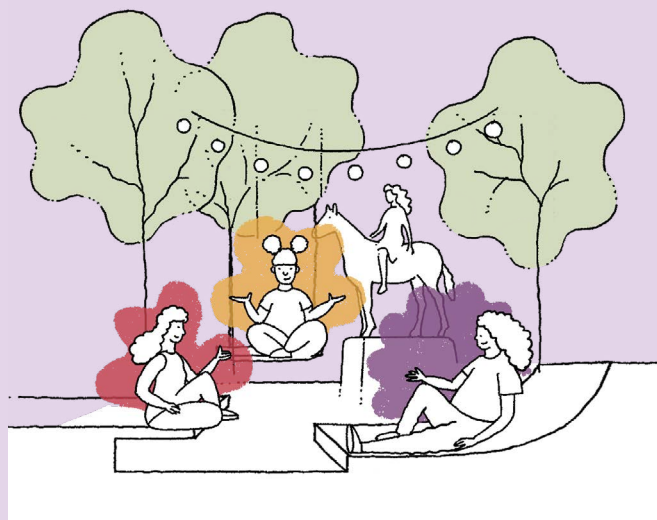
For teenagepiger fungerer kommercielle steder som sociale mødesteder, men forbrugerkulturen og priserne skaber forståeligt nok barrierer i deres oplevelse af byen.

- McDonald's opfattes som et sted, hvor man mødes og er sammen. At vandre rundt i Broen eller op og ned ad Kongensgade er en social rutine, og selv et hurtigt besøg i Normal i frikvarteret bliver en fælles aktivitet med vennerne. Disse hverdagssituationer er blandt de få sociale muligheder, teenagere i Esbjerg har uden for hjemmet og skolen.
- Mange steder føles ikke som egnede til piger. Nogle er for åbne, andre virker kun designet til at købe eller se på og ikke til at være. Der er ofte et subtilt pres for enten at gå videre eller købe noget. Hvis du ikke køber noget eller ser på varer som om du er interesseret i at købe, kan du føle dig malplaceret.
- For mange fylder penge altid i tankerne: Hvor man kan få et billigt måltid, at det er billigere at købe biografbilletter med gavekort end direkte i biografen, hvilke butikker der tilbyder gratis prøver eller te, at slikpriserne "helt latterlige", eller at man risikerer at blive bedt om at gå, hvis man ikke køber noget. Listen er lang.

ALT ER SÅ DYRT. VI HAR BRUG FOR ET STED, HVOR MAN KAN TAGE HEN UDEN AT BRUGE PENGE.

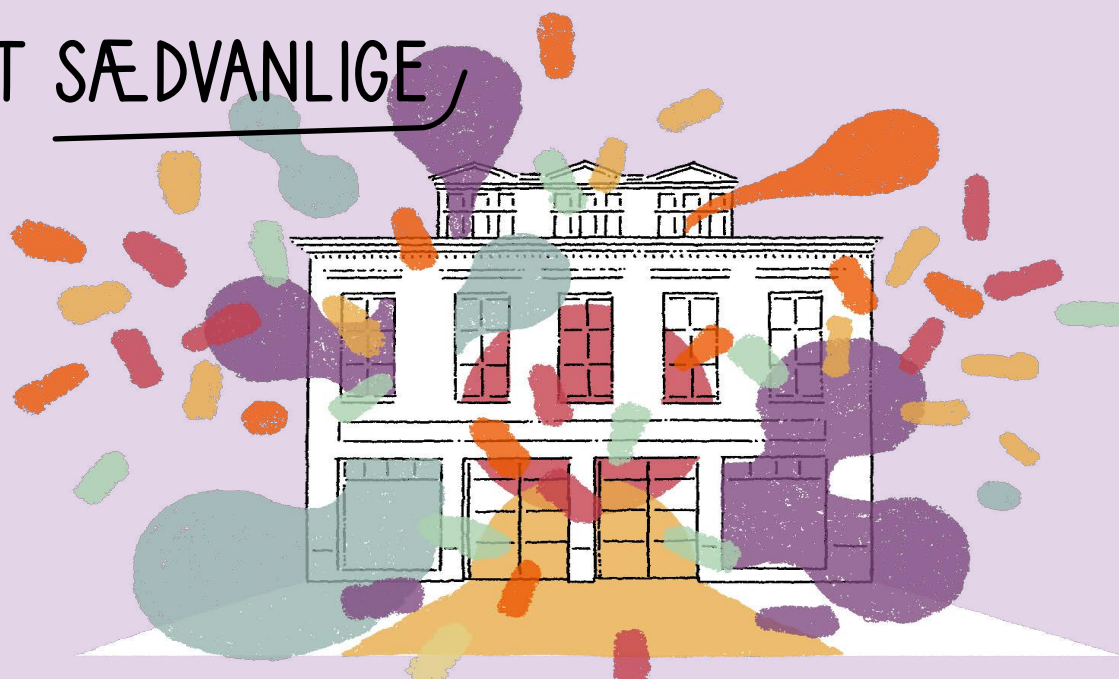
AT FØLE SIG GODT TILPAS I DET OFFENTLIGE RUM

Pigerne værdsætter miljøer, hvor der ikke er noget pres, fordi der ikke forventes, at det skal konkurrere eller præstere på en bestemt måde.

- Det er steder, hvor de bare kan være. Komfort, varme og følelsen af fællesskab betyder mere end et storslået design.
- Hyggelige hjørner, planter, farver, bløde materialer, materialer, der føles brugte, steder hvor der er detaljer at opdage, og hvor man kan tage sig god tid.
- Steder, hvor man kan finde inspiration, men hvor der ikke forventes noget af en. Det er netop det, der får et sted til at føles rigtigt.

UD OVER DET SÆDVANLIGE

De piger, vi talte med, tilhører en generation, der længes efter autenticitet. De drages mod æstetik, der har personlighed og kant.

- Genbrugsartikler og genanvendte materialer antyder et tidligere liv. Når de kombineres med stærke farver, teksturer, rå detaljer og urban kunst, skaber det en følelse af tilfældighed og giver stedet et unikt udtryk.
- Det er netop disse elementer, der føles anderledes og bryder med det, de forbinder med det typiske Esbjerg, som de ofte beskriver som kedeligt, velkendt og gråt.
- Ting, der virker for polerede eller perfekte, risikerer at fremstå som generiske og masseproducerede.

FÅ MÅDER AT VÆRE SOCIAL PÅ

JEG SYNES, DET ER TRIST, AT VI NOGLE GANGE HELLERE VIL SPILLE PÅ VORES GADGETS OG SCROLLE PÅ SOCIALE MEDIER END AT VÆRE SAMMEN MED VENNERNE UDE I BYEN.

Hvis du spørger pigerne i Esbjerg, vil de nok sige, at der ikke er så meget at lave, når de mødes i byen. Det får dem nogle gange til selv at finde på lege og aktiviteter – kreative måder at være sammen på, som skaber lidt spænding eller overraskelse der, hvor det ellers mangler.

- De kan for eksempel gå ind i en tøjbutik og klæde hinanden på, hvor de bevidst vælger sjove kombinationer eller ting, der ikke passer sammen, eller alternativt vælge tøj, som du ved, din ven normalt ikke ville vælge, men som du synes ville klæde dem.
- Det samme gælder for eksempel med slik eller bubble tea: En veninde vælger smagene for dem eller overrasker dem med en ny variant. Fordi de kender hinandens præferencer, kan de udfordre hinanden.

Et kompliceret forhold til sociale medier

En anden måde at være sammen på, er at bruge passiv tid på sociale medier. Det kan være ved at se reels sammen på én skærm eller hver især optaget af sin egen telefon. At være teenager i dag betyder at være stærkt knyttet til sin telefon, og telefonen spiller en helt central rolle i det sociale liv.

- Nogle piger fortæller dog, at de er misundelige på deres forældres barndom, fordi de voksede op uden sociale medier. De ser denne tid som en tid, hvor folk tilbragte mere tid i byen, var til stede, hang ud og mødte nye mennesker. I dag vælger man måske facetime med deres venner hjemmefra i stedet for at mødes.
- Andre kommenterer, at de går online, simpelthen fordi de keder sig, eller endda mødes med venner men stadig keder sig, fordi det føles som gentagelser af det, de allerede har set online.

Fra indsigter til strategier

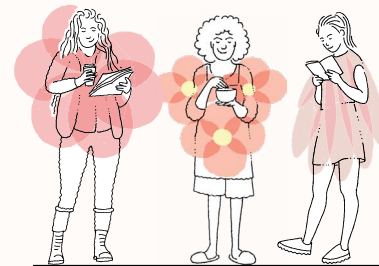
Efter involveringsprocessen og analysen har vi samlet vores indsigter i fire strategiske fokusområder. Det første handler om bevægelser og FLOW i byen. Det andet fokuserer på betydningen af at blive hængende, hænge ud og VÆRE i byen. Det tredje understreger, at LEG hverken bør være aldersbegrænset eller forbundet med social ubehagelighed, selvom det nogle gange kan føles sådan. Det fjerde handler om de elementer, der ikke er materielle, men som alligevel er helt centrale for at skabe inkluderende byer og byrum set fra teenagepigers perspektiv.

FRA DET, VI HAR HØRT
OG LÆRT TIL KONKRET
HANDLING!

FLOW

- 1 Tænk over eksisterende flow
- 2 Skab nysgerrighed og stimulation

“VÆRE”

- 3 Respekter deres privatliv og værdien af at "hænge ud" sammen
- 4 Prioriter et miljø uden pres og stress
- 5 Skab forbindelse til naturens elementer

≧LEG≦

- 6 Fremme nysgerrighed i alle aldre
- 7 Udvid begrebet leg

UDOVER DET FYSISKE RUM...

- * Prioriter overkommelige priser
- * Organiser og aktiver

FLOW

“FLOW” handler om pigernes oplevelse af at bevæge sig gennem byen samt deres stigende frihed og handlekraft.

1 Tænk over eksisterende flow

Vi har alle ruter, som vi føler os tiltrukket af i en by; vores foretrukne måder at komme rundt på. Tilstedeværelsen af andre mennesker, stimulerende syns- og lydindtryk, lys, sol, skygge, vind, følelse af sikkerhed, tidligere oplevelser og meget mere – alt dette spiller en rolle i definitionen af byens flow.

Overvej, hvordan piger bevæger sig gennem byen, og hvorfor. Prioriter tilgængelighed og imødekommenhed for at modvirke de mange usynlige barrierer, der kan påvirke deres bevægelser. Ved at etablere læ og ophold langs de mest brugte ruter, tænke over sigtelinjer og skabe små, legende aktiviteter undervejs, kan vi styrke og udvide de eksisterende bevægelsesmønstre i byen.

2 Skab nysgerrighed og stimulation

Bryd bevidst med byens velkendte æstetik – som pigerne ofte beskriver som kedelig, ensformig og grå – for at skabe interventioner fyldt med kreativ energi, karakter og kant.

Skabe en følelse af autenticitet, spontanitet og noget uventet med dristige farver, urban kunst, rå materialer, tilgroet natur, musik og mere. Ved at tilføje flere synsindtryk, lyde og sanseoplevelser kan vi ændre den måde, byen opleves på.

VÆRE

Ved at overveje, hvordan vores byer kan blive mere indbydende og bedre egnede til teenagepiger, kan byrum fremme en følelse af empowerment og tilhørsforhold!

3 Respekter deres privatliv og værdien af at "hænge ud" sammen

Efterhånden som de bliver ældre og mere selvstændige, søger teenagere privatliv – væk fra de voksnes overvågende blikke – uanset om det er alene eller sammen med venner.

Skab sikre og behagelige miljøer, der respekterer vigtigheden af samvær, men også giver plads til intimitet, privatliv og muligheden for at trække sig tilbage.

4 Prioriter et miljø uden pres og stress

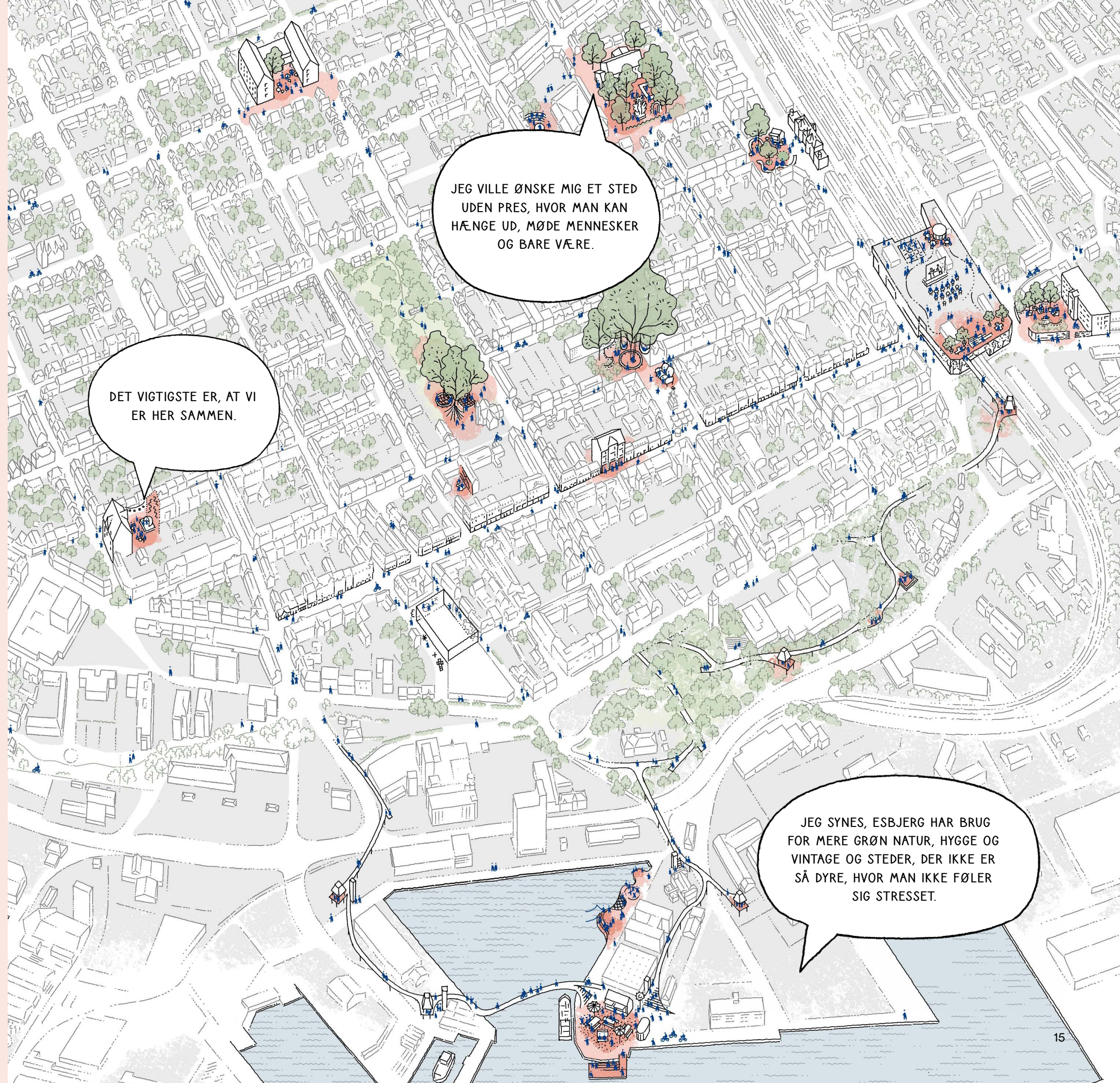
Pigerne drages mod steder, hvor man kan tage sig god tid, hvor ingen presser en eller skynder på en, og hvor de kan fordybe sig i detaljerne omkring sig. Det er steder, der føles trygge og stressfri. Her kan man være alene eller sammen med andre. Fordi der mangler alternativer, finder de ofte denne oplevelse i butikker med fastlagte ruter. Lad os designe ikke-kommercielle alternativer til dette!

Design rolige, men stimulerende rum, hvor der er meget at opdage, men ingen rigtig eller forkert måde at være på.

5 Skab forbindelse til naturens elementer

Pigerne søger en forbindelse til naturen – men på en måde, der føles tryk og komfortabel.

Skab mange og varierede mødepunkter med naturen: træer, blomster, kig til himlen og trækroneerne, forbindelse til vandet osv. Vær opmærksom på vind og regn, og skab læ og ly, så det er muligt at opholde sig udendørs i længere tid.

LEG!

Ved at betragte "SPIL" som en vigtig byoplevelse for alle aldre kan vi skabe plads til kreativitet, fantasi og selvudfoldelse, ikke kun for teenagepiger, men for alle!

6 Fremme nysgerrighed i alle aldre

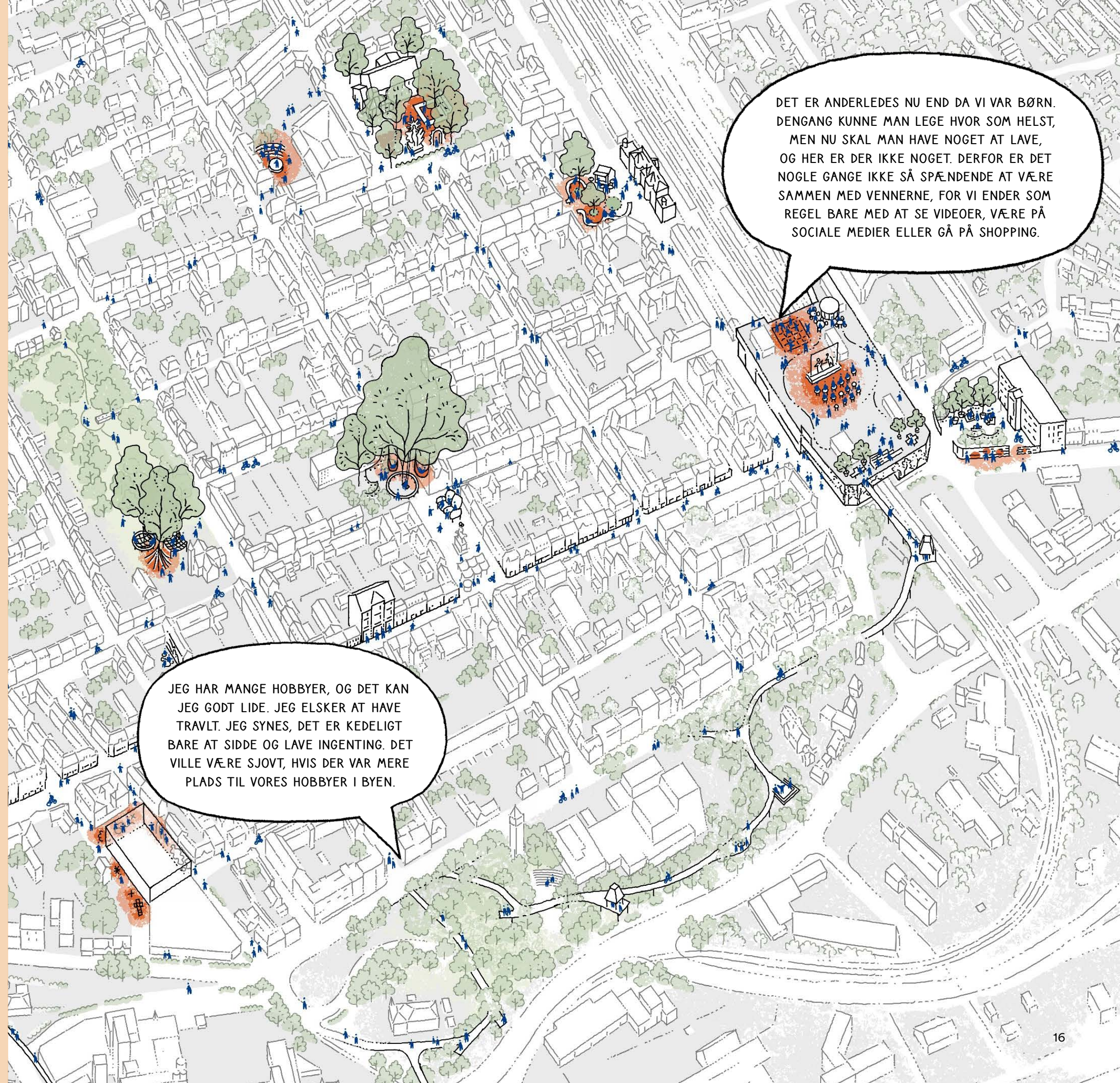
Uanset om det handler om at bruge sin fantasi, danser, finde på historier eller lege, lave fjollerier eller endda lege med, hvordan det mon er at være voksen – kan leg findes overalt..

Gå ud over det konventionelle for at genopfinde og genfortolke, hvad det vil sige at være legesyg, og husk, at der ikke er nogen rigtig eller forkert måde at lege på!

7 Udvid forestillingen om leg

Enkle tiltag kan gøre en stor forskel: En platform kan forvandles til en scene, et vægmaleri kan vække nysgerrighed og kreativitet eller blive et sted for interaktiv selvudfoldelse.

Integrer elementer, der opfordrer til nysgerrighed, legende adfærd og kreativ brug af byrummet, samtidig med at du er opmærksom på æstetik og sociale normer i relation til alder eller køn. (Legepladser føles ofte som noget for små børn, udendørs træningsudstyr er typisk for voksne, traditionelle sportsfaciliteter bruges overvejende af drenge osv).

JEG HAR MANGE HOBBYER, OG DET KAN JEG GODT LIDE. JEG ELSKER AT HAVE TRAVLT. JEG SYNES, DET ER KEDELIGT BARE AT SIDDE OG LAVE INGENTING. DET VILLE VÆRE SJOVT, HVIS DER VAR MERE PLADS TIL VORES HOBBYER I BYEN.

DET ER ANDERLEDES NU END DA VI VAR BØRN. DENGANG KUNNE MAN LEGE HVOR SOM HELST, MEN NU SKAL MAN HAVE NOGET AT LAVE, OG HER ER DER IKKE NOGET. DERFOR ER DET NOGLE GANGE IKKE SÅ SPÆNDENDE AT VÆRE SAMMEN MED VENNERNE, FOR VI ENDER SOM REGEL BARE MED AT SE VIDEOER, VÆRE PÅ SOCIALE MEDIER ELLER GÅ PÅ SHOPPING.

UDEN FOR RUMMET...

Design og materialitet alene kan ikke løse sociale udfordringer. Hvilke usynlige barrierer kan teenagepiger stå over for i byen? Hvilke typer aktiviteter kan planlægges i området? Ved at tage disse spørgsmål i betragtning kan vi sikre, at byens rum føles tilgængelige, overkommelige og inkluderende.

* Prioriter overkommelige priser

Teenagere har et begrænset budget, så de tænker altid på, hvad tingene koster. I takt med at bymidterne i stigende grad drejer sig om kommercielle aktiviteter, bliver de ofte mødt af usynlige barrierer, der sender signalet om, at det at deltage i bylivet betyder at bruge alle sin lommepenge.

Et sted til gratis tøjbytte, billig kakao og kaffe, offentlige toiletter og meget mere. Sørg for at der findes muligheder i forskellige prisklasser!

* Organiser og aktiver

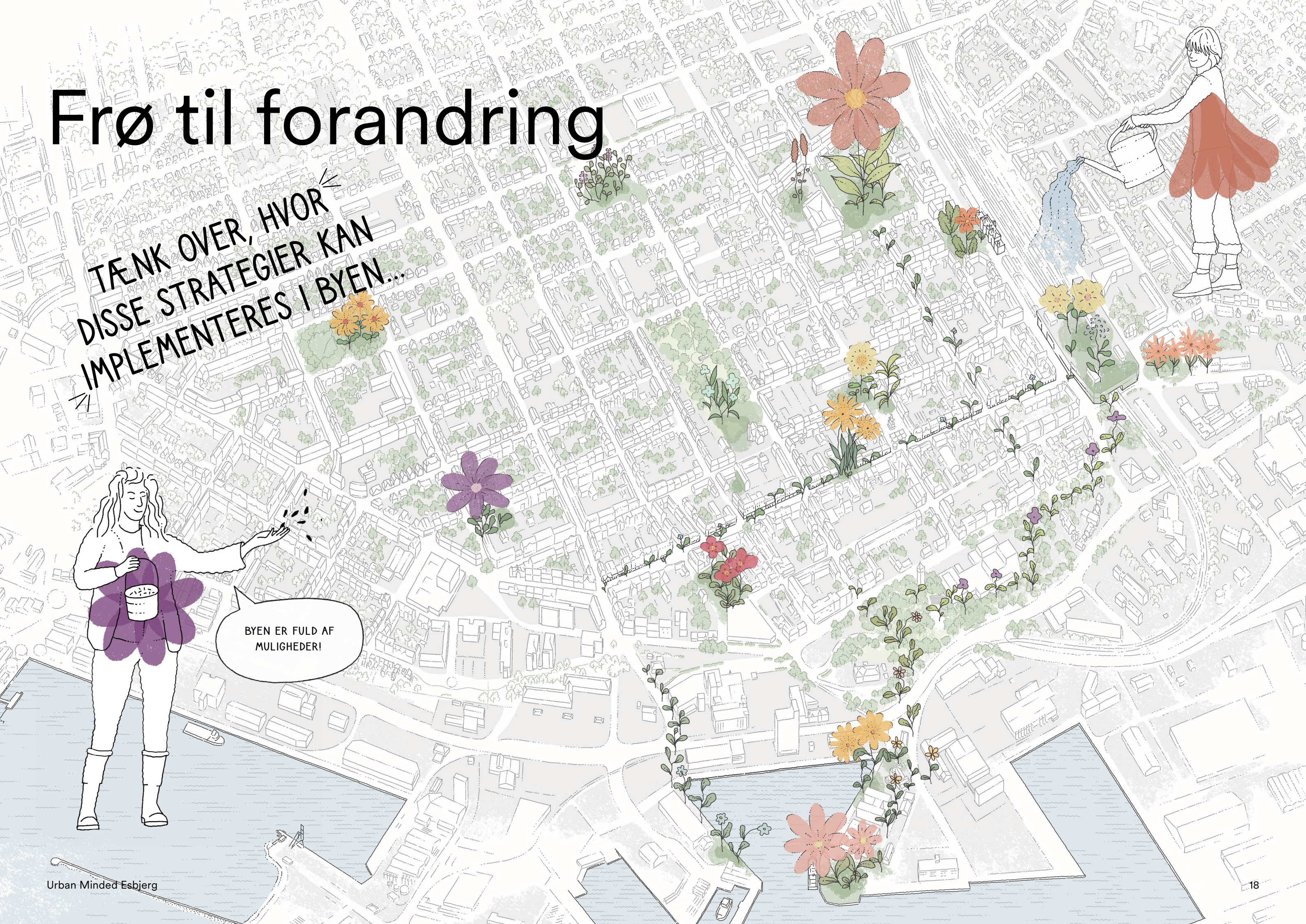
Organiserede aktiviteter og tilbagevendende begivenheder kan inspirere enkeltpersoner og grupper til at indtage byens rum på nye måder og skabe minder, der får betydning for deres forhold til byen.

Skab bevidste invitationer til at bruge byens rum gennem aktiv brug, og husk at tage hensyn til teenagernes interesser, når du planlægger begivenheder i byen!

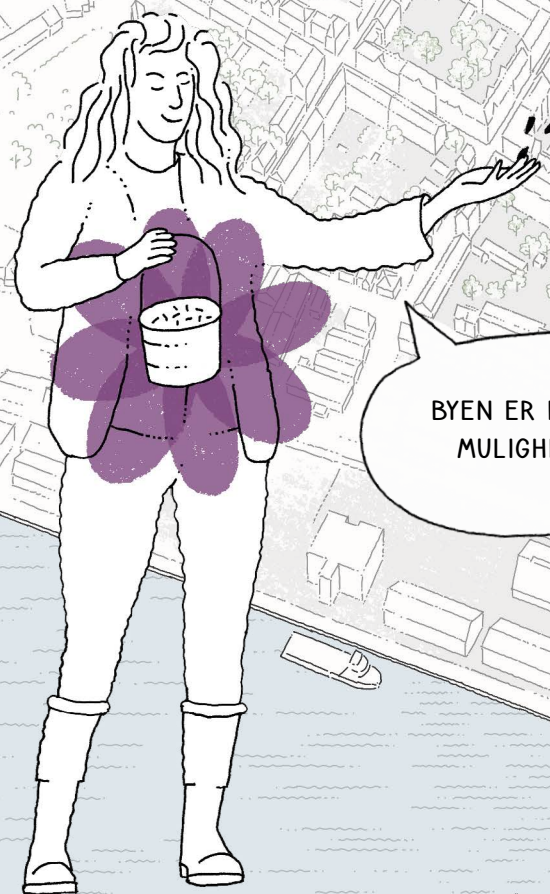
HAR DU SET PRISEN PÅ SLIK? SERIØST, DET ER HELT LATTERLIGT.

JEG SYNES VIRKELIG, AT ESBJERG ER SÅ DEJLIG, NÅR SOMMEREN KOMMER. TORVET ER FYLDT MED MENNESKER, DER SIDDER OG SPISER UDENFOR. DER ER FLERE ARRANGEMENTER OG MUSIK. MAN KAN NYDE DAGEN OG VÆRE SAMMEN MED VENNER. DET ER NOK MIN YNDLINGSTID PÅ ÅRET I ESBJERG.

Frø til forandring

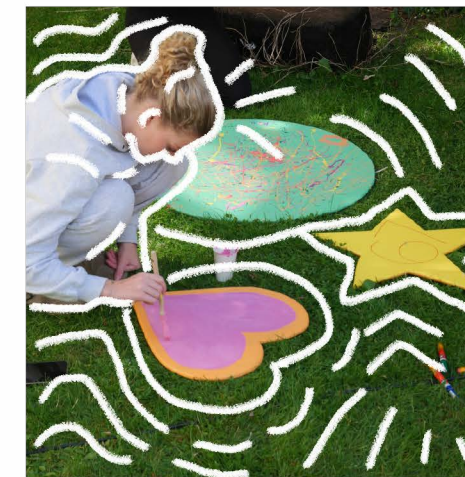
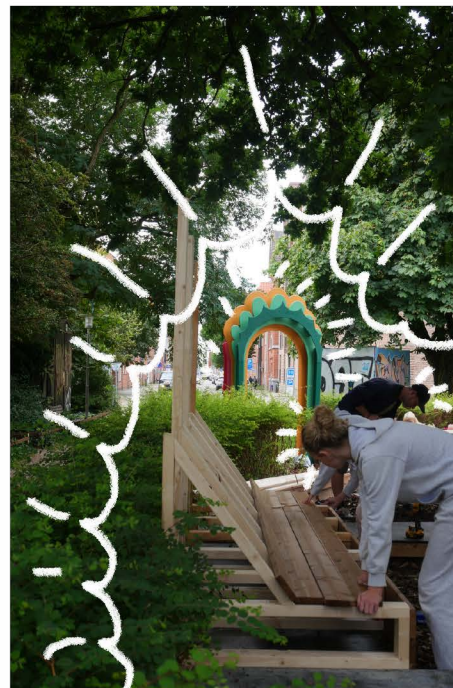
TÆNK OVER, HVOR
DISSE STRATEGIER KAN
IMPLEMENTERES I BYEN...

BYEN ER FULD AF
MULIGHEDER!

De første frø er allerede sået!

Billederne er taget i august og september 2025 under byggeperioden og ved åbningsarrangementet for vores første intervention i Esbjerg.

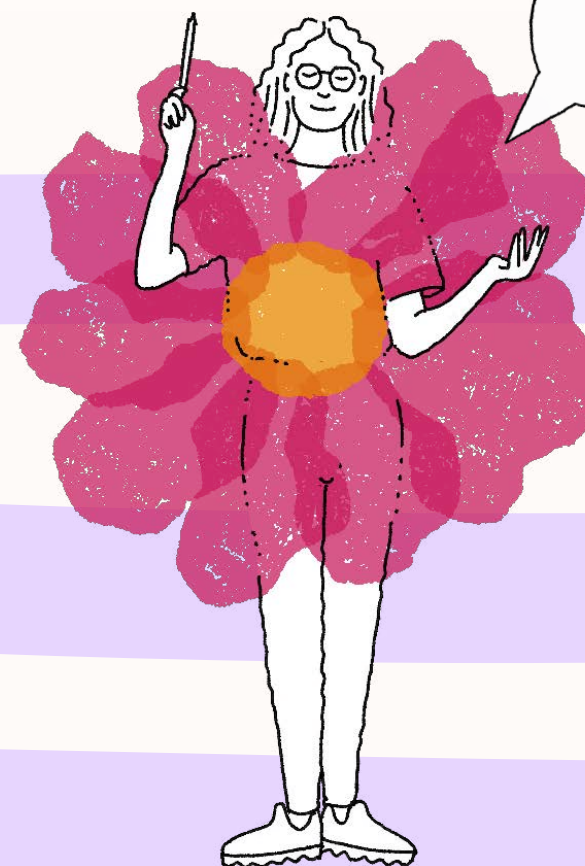
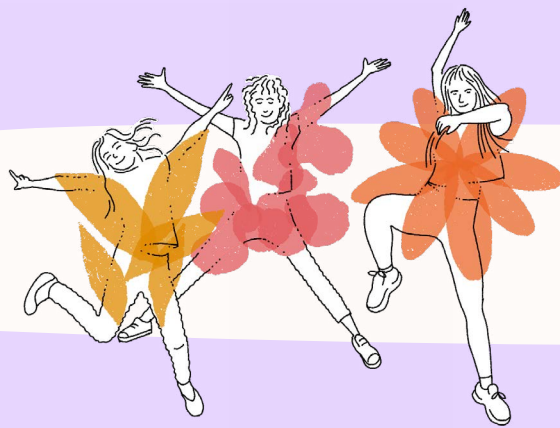

Hvad sker der nu?

Med dette projekt har vi taget det første skridt mod en meningsfuld forandring af Esbjerg til en mere inkluderende by for piger og unge kvinder.

Med afsæt i det, vi har lært, vil næste fase videreudvikle dette arbejde gennem et nyt samarbejde mellem Esbjerg Kommune, Henning Larsen og KOMPAN og støttet af Villum Fonden.

Vi håber, at dette dokument kan bidrage til at forme fremtidige projekter i Esbjerg – for en by, der fungerer for piger og unge kvinder, fungerer for alle.

INTERESSERET I VORES
PROCES?

Vi håber, at vores arbejde kan inspirere og støtte andre til at iværksætte lignende involveringsprocesser, hvad enten det er med teenagepiger eller andre brugergrupper, der er underrepræsenterede eller misfortsæede.

Hvis du vil vide mere om vores proces eller overvejer at starte et lignende projekt, er du velkommen til at kontakte os!

Om Urban Minded

Dette projekt, som er af Rambøll Fonden, er et samarbejde mellem Henning Larsen, Rambøll, Catapult Projects, Dorte Westergaard og Esbjerg Kommune.

Projektleder og kontaktperson

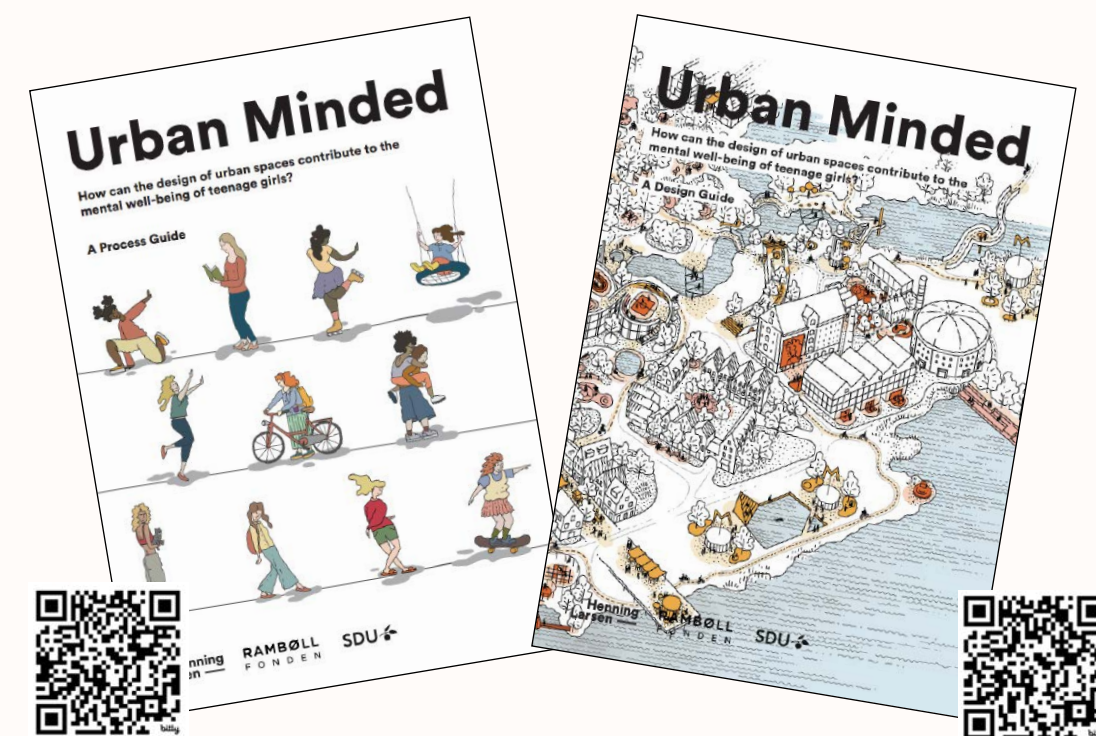
Maya Shpiro/ Social Impact & Co-Creation Lead
(MOAS@henninglarsen.com)

Projektteam

Yalda Pilehchian / Senior Strategic Urban Designer / Rambøll
Maya Shpiro/ Social Impact & Co-Creation Lead / Henning Larsen
Lea Uguen / Landscape Architect / Henning Larsen
Anna Baldo / Social Impact Intern / Henning Larsen
Dorte Buchardt Westergaard / Landscape Architect / Freelance Advisor
Jens Peter Kruse / Architect / Catapult Projects
Natalia Gajo / Play Designer / Catapult Projects
Simon Bryderup Gaardsda / Architect / Esbjerg Municipality
Kristine Dagnæs-Hansen / Planner / Esbjerg Municipality

Illustrationer

Ewa Floryn & Paweł Floryn (floryn@floryn.art)

Dette projekt bygger på Urban Minded, et forskningsprojekt udviklet i 2022-2023, med det formål at skabe bedre forståelse for de oversete behov hos teenagepiger i byplanlægningen. Projektet søgte at udfordre og nuancere fortællingerne om unge kvinder i stedet for at generalisere deres behov og involverede derfor direkte piger i København. På den måde blev nuancerne i deres oplevelser i og af byen tydeliggjort.

Forskningen resulterede i to open source-vejledninger, der giver indsigt i vores proces og designprincipper for at skabe by og byrum, der fremmer teenagepigens trivsel.

